

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sharei Tefillah Publication

שבת קודש פרשת בשלח SHABBOS PARSHAS B'SHALACH
יא' שבט תשנ"ח - FEBRUARY 7, 1998

לכל זמן ועת

מנחה/שלוש סעודות - 4:50	הדלקת נרות/שבת - 5:01
שקיעה/שבת - 5:20	מנחה/קבלת שבת - 5:06
מעריב מוצאי שבת - 6:10	שקיעה/ערב שבת - 5:19
לשיטת רבינו תם - 6:32	סוף זמן קריאת שמע - 9:36

מדעת עליון

וישב הים לפנות בקר לאיתנו וגוי (יד-כז) כתב הגר"י קמנצקי זצ"ל דהנה ידוע מאמר חז"ל בגמ' סוטה ב', שקשין לזווגן כקריעת ים סוף - והיינו הקשה שבניסים. ויש לבאר ענין זה ע"פ המדרש, "ארי" התנה הקב"ה תנאים עם הים שיהא נקרע לפני ישראל, וכתוב יקו המים, יקו לי המים מה שאני עתיד לעשות בהם" עכ"ל המדרש. ומזה אנו רואים שקריעת ים סוף הי' הקשה שבניסים, והי' נצרך הקב"ה להתנות עם הים כדי לעשות את זה. וני"ל עוד, דהנה באמת מצינו שישנם ג' חלקים לבריאה: שמים, וארץ, וים. וכל אי מהם הוא בריאה מיוחדת. והרי ברית קיימת שאסור לו לים להשיג גבול היבשה, ולפיכך הי' צריך בנס זה, לא רק לשנות את הטבע בלבד, אלא לשנות את יסוד הבריאה ממש, ולכך הוצרך הקב"ה בשעת הבריאה להתנות תנאי מיוחד, כדי שלא יהי' פה דבר חדש תחת השמש. ומעתה מובן כמה קשה הנס של קריעת ים סוף - עד שנקרא "הקשה שבניסים", שכדי לפעול דבר זה, הוצרך הקב"ה לשנות את עצם יסוד הבריאה, ורק אז הי' יכול לעשות הנס.

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת וגוי (טו-א) פרש"י וז"ל אז, כשראה הנס עלה בלבו שישיר שירה וכו' וכן עשה עכ"ל. ופי' המהר"ל מפראג שקשה לפירושו שכשראה הנס עלה בלבו שישיר, דאם כן, למה כתב "שישיר" לשון עתיד, הרי מבואר בכתוב שהיה כבר שר, והוי למכתב "אז שר משה",

recognized a specific dead Egyptian who had persecuted them personally. But it's not a contradiction, for from here we see that the expression "ראה" - "see", refers only to the living and not the dead!"

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא וגוי (טז-טו)

Rashi explains the word "מן", means a "preparation of food." R' Dovid Feinstein asks, why did the Bnai Yisroel call this "heavenly bread" by such a general name and not a more specific name that would identify it's true nature?

ת"ל tell us in Gemarah Yoma, that the מן tasted to each individual like the food he most desired. Imagine, then, the following conversation between two Jews when the מן first fell:

"This is the most delicious cake I've ever tasted," said the first.

"Cake!" said his friend, "What do you mean, cake? This tastes like those rich, juicy carrots that I get in the summer at the market!"

Since the Jews themselves couldn't agree on what the מן tasted like, at least they gave it a name that all could agree on: **Food.**

הלכה ברורה בענין ברכה אחרונה

If one was required to make a ברכת מעין שלש - for example an and mistakenly ended off the ברכה with the words of a different מעין שלש, ברכת מעין שלש or על הפירות, he must repeat the ברכה. If the error occurred only in the beginning of the ברכה, and the ending was said properly, he need not repeat it again.

Nevertheless, if one realized his mistake before having ended the ברכה, he should go back to the words "ועל הכלכלה" and continue on from there.

For information and/or dedications, please call 718-739-6737 during the day.

זרקו הבנים למים ובין החומות - ואז צעק איוב וקלל באלקיו. והראה לו ית' לשטן שאפי' צדיק היותר גדול בעולם, קשה לו לעמוד ביסורים כמו שהיו לבניי במצרים, ועייז נסתתמו טענותיו. ואחי"כ הציל ה' את איוב, כי עשה זאת רק להשתיק טענות השטן. ואתי שפיר, לפיזי הא דנקט הקרא ד"איש תם וישר" לגבי איוב, כדי להראות גדלותו וחשיבותו.

TORAH GEMS

כי כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עד עולם וכו' (יד-יג)

A man once came to the **Ba'al Torah Temimah, R' Boruch Epstein Z"L**, and requested an answer for his problem. "I am a butcher by trade, and a number of years ago, I got into a bitter dispute with my partner. I vowed, then, never to look at this man ever again, and to that effect, I refrained from meeting him or even davening in the same Shul with him. I totally avoided him and did everything I possibly could to avoid looking him in the face."

"After quite a few years, I recently learned that my former partner died. Instead of rejoicing at the news, I was suddenly filled with remorse. There was no more hatred in my heart - just regret and sadness, and I feel a desperate need to beg his forgiveness at the funeral. If not, I will never be at peace with myself. On the other hand, I realize that I still have a vow against him, and I don't know if it's permissible to show my face there. What should I do?"

The question raised various views and speculation from the talmidim. There were those who thought it permissible, while others disagreed. Each one gave sources from Shas for their convictions.

"Morah V'Rabosai," began R' Boruch, "The answer is clearly found in this week's Parshah. It says - "לא תוסיפו לראותם עוד" - the Bnai Yisroel were never to see the Egyptians again. However, we find that they did actually see them again - "וירא ישראל את מצרים" - dead on the seashore, and the Midrash tells us that each Jew

ולמה לרשיי להאריך לומר שייעלה בלבו שישיר, וכן עשה? אלא ביאר המהר"ל שיש לומר שבאמת עצם הפעולה של שירה היא בלב, כי כאשר יגיע השמחה בלב הצדיקים, עולה בלבם השירה. והה"נ אצל בני ישראל בים סוף, שאין לך ספק כי בכל הלב היו משוררין ושמחים, ולכך כתי' "אז ישיר" - שהיה עולה בלבם לומר שירה, כלומר, שהגיע בלבם השמחה מן הנס. אבל לא שהיו מוכרחים עצמם אל השירה על ידי שכלם, כאדם שהוא מכריח את עצמו לדבר, שא"כ לא היה שירה בשמחה. אבל השירה שהיא בשמחה, שאדם שר, מתחילה מתחדש לו שמחה גדולה בלב, ומזה יעלה בלבו שישיר", ולפיכך הדרך לדבר בענין השירה אצל הים, בלי עתיד.

איוב ששתק קבל יסורין

איתא בשמות רבה י"בשעה שיצאו ישראל ממצרים, עמד ס"מ המלאך לקטרג אותן וכו' הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז. מה עשה הקב"ה, מסר לו איוב שהיה מיועצי פרעה דכתי' בו "איש תם וישר", ואמר לו הנה בידך. אמר הקב"ה עד שהוא מתעסק עם איוב, ישראל עולים לים ויורדים, ואחי"כ אציל את איוב" עכ"ל המדרש.

וכתב הגר"ב **סורוצקין זצ"ל** שמפשוט הדברים משמע כענין שהקב"ה רצה להשתיק את השטן, ונתן לו, כעין שוחד, את איוב. והא שנתן את איוב, זהו מפני שאיוב שתיק בעת שפרעה התייעץ עמו - ועם בלעם שאמר להשמידם ונהרג, ויתרו שברח וזכה לבנים גדולים - ובתור עונש, קבל איוב את היסורים ומסרו הקב"ה לשטן. ומהו המדה כנגד מדה? שמעתי בשם הגרי"ז **סולבניצין זצ"ל** דאיוב טען ששתק מפני שלא היה מועיל בדבריו, ועייז נתנו לו עונש יסורים, והוא צעק - אף שלא הועיל בצעקתו. וראיתי עוד מפרש, שהכוונה היא שהקב"ה השיב לשטן, שאין זה אשמתם של ישראל, רק שעבדו עייז מצד היסורים והשעבוד שלהם, ובזה אשם איוב ששתק, ולכן נענש.

אמנם צייע לפיזי, דלמה מביא בכאן המדרש הקרא דאיוב "איש תם וישר", הרי אין אנו מדברים אודות מעלותיו, רק ההיפך באשמתו ועוד, למה מסיק המדרש "ואחי"כ אציל את איוב"? אלא יש לבאר באופן אחר, שגם השטן ידע שישראל עבדו עייז מצד היסורים והשעבוד, רק שטען שאין זה תירוץ, כי בכל אופן דבר זה אסור לעשות. אמר לו הקב"ה תראה לי מי הוא היותר ירא שמים בעולם לפי דבריך? אי"ל השטן, איוב. אמר לו הקב"ה לך, והבא עליו יסורים כעין יסורי ישראל במצרים - שיאבד רכושו, ובניו כעין במצרים